

Liturgie voor de online viering van zondag 5 mei 2020 (Pasen 5: Cantate = Zing!; Psalm 98)

Viering beschikbaar om:

10.00 uur op www.kerkomroep.nl en op www.pgij.nl

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Piano: Lineke Lever

Lector: Menso Bosma

Thema: Mooi en spannend

**Protestantse
Kerk**

Protestantse gemeente te IJsselstein

- Heeft u iets voor de voorbeden in deze dienst? Mail het naar E.dienen@pgij.nl Dan krijgt het een plekje in deze dienst.

De Paaskaars brandt

Muziek vooraf

Welkom door de voorganger

Goede morgen allemaal!

U luistert naar ds. Peter van der Schans.

We zijn in de Ontmoetingskerk van de Protestantse gemeente te IJsselstein.

En samen met een paar anderen maken we deze dienst mogelijk.

Ik noem Linke Lever die op de piano speelt en ons zo begeleidt bij uw zang thuis. En dat niet alleen.

Verder is Menso Bosma er bij als lector.

En de koster van dienst is Rob Teeuw.

*We hopen op een gezegende dienst.
Zoals steeds brandt de Paaskaars in ons midden.
Laten we ons toewijden aan God en aan elkaar.
In stilte en daarna met pianospel.*

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort pianospel

Groet

Bemoediging

We zingen: Intochtslied: Psalm 98:1 en 2

Gebed aan het begin

*O God,
verlicht onze lasten,
versterk onze harten,
verruim onze adem
en ontsluit onze lippen,
dat wij in staat zullen zijn
in weerwil van alles
van U te zingen,
van U en uw eindeloze goedheid.
Amen.*

We zingen: Psalm 81: 5, 8 en 9

Smeekebed, dat we besluiten met het zingen van: Lied 299j

*Heer, we bidden U
voor mensen die ziek zijn en bang.
Dat ze gaan sterven omdat het te zwaar is,
of omdat er voor hen geen goede zorg beschikbaar is op dit moment.*

*Heer, we bidden U
voor mensen die keihard worden getroffen door de crisis van nu.
Omdat ze geen inkomsten hebben
en er geen perspectief is dat dit snel verandert.*

*Heer, we bidden U
voor onze samenleving die het langzaam maar zeker zat is om vast te zitten.
Dat we het vol houden en verstandig zijn.*

*Heer, we bidden U
voor moeders die hun kind kwijt zijn – aan het leven of aan de dood.
Voor vrouwen die zó graag moeder hadden willen worden,
maar bij wie dat niet mogelijk was of is.*

Samen bidden en zingen we:

...

*Soms moet je eerst je hart luchten
en uitspreken, uitschreeuwen wat je dwars zit.
En kyrie krijsen.
Pas dan kunnen we God lof zingen –
met een nieuw gezang!*

We zingen het loflied: Lied 655:1, 2 en 3

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord
(Naar Lied 680)

*Kom, Heilige Geest, vogel Gods,
daal neer waar U wordt verwacht.
Verschijn, Lichtengel, in de nacht
van onze geest, verward en trots.*

*Er is geen licht dan waar U bent,
uw vleugels breidt, uw vleugels strekt,
geen leven, dan waar U het wekt
in een gemis dat naar U schreit.*

*Hoor, Heilige Geest, wij roepen U!
Kom, wees aanwezig in het woord;
wek onze geest, opdat hij hoort,
wek ons tot leven, hier en nu.
Maar ook thuis en overal.
Amen.*

Eerste Schriftlezing: Exodus 19:1-15 (NBV)

19¹In de derde maand, op precies dezelfde dag dat ze uit Egypte waren weggetrokken, kwamen de Israëlieten in de Sinaiwoestijn. ²Ze waren vanuit Refidim verder getrokken en in de Sinaiwoestijn gekomen. Daar sloegen de Israëlieten hun kamp op, vlak bij de berg. ³Mozes ging de berg op, naar God. De HEER riep hem vanaf de berg toe: ‘Zeg tegen het volk van Jakob, laat de kinderen van Israël weten: ⁴“Jullie hebben gezien hoe ik ben opgetreden tegen Egypte, en hoe ik je op adelaarsvleugels gedragen heb en je hier bij mij heb gebracht. ⁵Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met mij houdt, zul je een kostbaar bezit voor mij zijn, kostbaarder dan alle andere volken – want de hele aarde behoort mij toe. ⁶Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk.” Breng deze woorden aan de Israëlieten over.’ ⁷Mozes ging terug, riep de oudsten van het volk bijeen en deelde hun alles mee wat de HEER hem had opgedragen. ⁸En het hele volk antwoordde als uit één mond: ‘We zullen alles doen wat de HEER heeft gezegd.’ Mozes bracht het antwoord van het volk aan de HEER over, ⁹waarop de HEER tegen hem zei: ‘Ik kom naar je toe in een donkere wolk, dan kan iedereen het horen wanneer ik met je spreek en zullen ze voor altijd vertrouwen in je hebben.’

Toen Mozes de HEER vertelde wat het volk had geantwoord, ¹⁰zei de HEER hem ook: ‘Ga terug naar het volk en zorg ervoor dat ze zich vandaag en morgen heiligen, en laten ze hun kleren wassen. ¹¹Bij het aanbreken van de derde dag moeten ze gereed zijn, want op die dag zal de HEER voor de ogen van heel het volk neerdalen op de Sinai. ¹²Geef aan tot waar het volk mag komen, en waarschuw hen dat ze de berg niet op gaan; zelfs de voet daarvan mogen ze niet betreden. Wie zich op de berg waagt, moet ter dood gebracht worden. ¹³Zo iemand mag met geen vinger aangeraakt worden; hij moet worden gestenigd of met pijlen doorboord. Of het nu mensen of dieren betreft, ze mogen niet in leven blijven. Pas als het geluid van een ramshoorn weerklinkt, mogen ze de berg op gaan.’ ¹⁴Weer ging Mozes naar beneden, naar het volk. Hij droeg hun op zich te heiligen en hun kleren te wassen. ¹⁵‘Zorg ervoor dat u overmorgen gereed bent,’ zei hij, ‘en dat u in de tussentijd geen gemeenschap hebt met een vrouw.’

We zingen: Lied 655:4 en 5

4. De hand van God doet in de tijd
tekenen van gerechtigheid.

De Geest des Heren vuurt ons aan
de heilige tekens te verstaan.

5. Wij zullen naar zijn land geleid
doorleven tot in eeuwigheid
en zingen bij zijn wederkeer
een nieuw gezang voor God de Heer.

Tweede Schriftlezing: Exodus 19:16-25 (NBV)

¹⁶Op de derde dag, bij het aanbreken van de morgen, begon het te donderen en te bliksemen, er hing een dreigende wolk boven de berg, en zeer luid weerklonk het geschal van een ramshoorn. Iedereen in het kamp beefde. ¹⁷Mozes leidde het volk het kamp uit, God tegemoet. Aan de voet van de berg bleven ze staan. ¹⁸De Sinaï was volledig in rook gehuld, want de HEER was daarop neergedaald in vuur. De rook steeg op als de rook uit een smeltoven, en de berg trilde hevig. ¹⁹Het geschal van de ramshoorn werd luider en luider. Mozes sprak, en God antwoordde met geweldig stemgeluid. ²⁰De HEER was op de top van de Sinaï neergedaald. Hij vroeg Mozes naar hem toe te komen, en Mozes ging naar boven. ²¹De HEER zei tegen Mozes: ‘Ga naar beneden en waarschuw het volk dat ze niet te dichtbij komen in de hoop de HEER te zien, want dan zullen velen van hen het leven verliezen. ²²Ook de priesters, die gewoonlijk wel in de nabijheid van de HEER mogen komen, moeten op eerbiedige afstand blijven, anders zal de toorn van de HEER tegen hen losbarsten.’ ²³Mozes antwoordde de HEER: ‘Het volk kan de Sinaï niet op gaan. U hebt ons immers zelf bevolen de berg af te grenzen en als heilig te beschouwen.’ ²⁴De HEER zei: ‘Ga naar beneden, en kom samen met Aäron weer terug. Maar de priesters en het volk mogen niet dichterbij komen, zij mogen de berg niet op gaan, anders zal mijn toorn tegen hen losbarsten.’ ²⁵Mozes ging terug naar het volk en bracht hun dit over.

We zingen: Psalm 103: 1 en 2

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus

Zal het gaan lukken? Half juli naar Oostenrijk, naar de bergen? We doen het al heel wat jaren met een deel van ons gezin. In een tent in het Zillertal en daarna nog in Osttirol. Ik heb er contact over met de camping eigenaren. Maar er is nog niks van te zeggen. We moeten geduld hebben. Al wil je nog zo graag zekerheid hebben.

Maar wat kijken we uit naar de bergen! Ze zijn hartstikke mooi. Om er doorheen te sjokken. Om tijdens de wandeling te genieten van de uitzichten. Naar wat kan het ook spannend zijn. Als je uitglijdt. Of rotsblokken losraken en als lawine naar beneden rollen en ze niet letten op wandelaars als wij. Of je wordt overvallen door dikke mist, onweersbuien en windstoten. Dan kun je bang en onzeker worden.

In Exodus 19 leren we Mozes kennen als een echte bergtoerist. Hij wandelt, klimt omhoog en daalt weer af. Als een ware bergbeklimmer. Een topatleet. Dan weer alleen, dan weer met anderen.

Het is de berg waar we al in Exodus 3 over horen als Mozes de HEER ontmoet en de opdracht krijgt om het volk Israël te redden uit de slavernij van Egypte. Nu wordt het volk ook bij de ontmoeting betrokken. Al blijft God onzichtbaar. Maar hij verschijnt wel. Is hoorbaar.

God verschijnt, vaak op een berg. Hier verschijnt de HEER, de God van Israël. En zo'n verschijning kun je het beste vertellen in een voor mensen verstaanbaar verhaal. Goden verschijnen traditioneel in orkanen, in onweer, in vulkaanuitbarstingen, in dromen, enz. Zo gaat het ook met de HEER. Maar het 'hoe' is niet het belangrijkste. Let niet zozeer op donderslagen en bliksemstralen. Op zwaar onweer en donkere wolken. Of op vuur, rook en beven van een vulkaan. Dat zijn altijd al dingen geweest waardoor mensen dachten met goden te maken te hebben. Dat kom je dus overal tegen. Waar het hier om gaat is: wélke god verschijnt? En in Exodus gaat het dan steeds om de HEER, om *Ik ben die ik ben. Om Ik zal zijn die ik zal zijn. Om Ik zal er zijn voor jou.*

Het is die god, de HEER, die verschijnt aan een groepje armetierige mensen die hij uit slavernij heeft bevrijd. En die met hen op weg ging naar het goede land.

Het is de HEER die het volk de opdracht geeft om alle mensen meer zicht te geven op een goede toekomst. Het gaat bij deze verschijning niet om een ontmoeting tussen alleen God en dit volkje. Alsof er een particuliere, privé relatie is. Alsof het een beperkt onderonsje is. Maar de ontmoeting is bedoeld voor de hele wereld die aan God toebehoort.

Er zitten huiveringwekkende kanten aan deze ontmoeting. Het is op en top spannend. Precies zoals je ook bij natuurgeweld in de bergen kunt ervaren. De verschijning van God is niet een ontmoeting van oude jongens krentenbrood, van dikke vrienden onder elkaar. Er zit zelfs iets dodelijks aan de ontmoeting met God. Het is ronduit onheilspellend. En weinig uitnodigend. Maar het gaat om een macht die ons mensen aan alle kanten te boven gaat. Er kan zodoende geen directe, rechtstreekse ontmoeting zijn van God en mens. Er blijft afstand. Er zit een heilige kant aan de ontmoeting en de verschijning. Daar hoor ik in, dat mensen ook niet op de plaats van God mogen of kunnen komen. We hebben genoeg voorbeelden van mensen die zich wel op de plaats van God plaatsen. Met alle slechte gevolgen van dien. In de politiek zie je het, maar zeker ook in het geloof en in de kerk. Of dat we hem voor ons in gebruik nemen, voor ons inpalmen, voor ons karretje spannen. Dat botst wel met de vaak veel meer informele omgang met elkaar in onze tijd. Ook tegenover gezagdragers en autoriteiten. En daarom ook tegenover God. Wil God Góð kunnen zijn, dan moet er afstand zijn. Maar desondanks is hij dan niet als een wrede dictator die over ons heen dendert. Ons beetpakt en in zijn spoor duwt en dwingt. Nee, van begin af aan heeft hij laten zien, dat het om vrijheid gaat. Om bevrijding uit gevangenschap, uit onderdrukking, uit slavernij. God wil ons ruimte geven, uitzicht, toekomst.

En dan, hoe kan het anders in de Bijbelverhalen, op de derde dag, als de morgen daar is, laat de Eeuwige van zich horen. Wie meent de afstand tussen God en mens te kunnen doorbreken en de ‘heilige berg van God te kunnen betreden’ gaat een stap te ver. Ons gelijk en onze overtuiging hoe God aanwezig is en wie God is, gaat in rook op. Het goede nieuws is dat dat ook niet hoeft. God komt tot ons, Hij zelf daalt af tot de mensen. Zijn woord spreekt tot ons. Wat wij mogen doen, is 'horende horen', ofwel heel erg aandachtig luisteren. Hoe aandachtiger we leren te luisteren, hoe meer we zullen ontdekken, dat we ons geloof niet hoeven te bouwen op wat we weten over God, maar dat wij gedragen worden, als op vleugels van een arend.

Dat is naast al het spannende het mooie. God gebruikt het beeld van een adelaar of arend. *4“Jullie hebben gezien hoe ik ben opgetreden tegen Egypte, en hoe ik je op **adelaarsvleugels** gedragen heb en je hier bij mij heb gebracht. 5Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met mij houdt, zul je een kostbaar bezit voor mij zijn, kostbaarder dan alle andere volken – want de hele aarde behoort mij toe.*

De arend of adelaar (= adellijke) is onder de roofvogels de koningsvogel. Het is een enorme vogel, die zeer hoog en snel kan vliegen en geweldig scherpe ogen heeft waarmee hij op kilometers afstand zijn prooi kan zien. Een arend kan ook zweven op de wind als hij zijn vleugels, met een spanwijdte van soms meer dan twee meter, uitspreidt. De arend nestelt bij voorkeur op hoog gelegen plaatsen.

De arend werkt zijn broedsel op een gegeven moment het nest uit. Hij gaat daarbij niet zo voorzichtig te werk. De arend begint het nest te vernielen door de takken etc. los te trekken, daarna duwt hij de jongen over de rand van het nest, zodat ze gedwongen worden om te vliegen. Om zichzelf te gaan redden. De jonge arenden hebben nog nooit gevlogen, maar moeten nu hun vleugels gebruiken. Als de moederarend ziet, dat de kleine het niet redt, dan zweeft zij onder het jong, spreidt haar grote vleugels uit en vangt het jong op haar rug op. Daarna vliegt ze omhoog en laat de kleine weer vallen, net zo lang totdat de jonge arend zelf kan vliegen.

De adelaarsvleugels zeggen iets over de kracht van God, de indrukwekkende macht, maar ook de zorgzaamheid. Hij leert ons op eigen benen te staan in het vertrouwen dat je gedragen wordt. Juist ook in een wereld die alles heeft van een woestijn. Hij helpt ons zó: De woestijn gaat niet weg. Maar je wordt er doorheen geholpen. De woestijn is een verlaten plek. Maar juist daar is de beste plek om je te concentreren op de ontmoeting met God. Daar leer je wat het is om te leven dankzij God. Om in vrijheid als bevrijdde mensen te bestaan. Daar leer je volwassen te worden. Geen kind meer te zijn, maar iemand die zelf vooruit kan. En helemaal als dan ook nog eens de Tien Woorden meegegeven worden. De woorden op weg naar vrijheid. Geboden die vrijheid geven. Volgende week lezen we daarover vanuit het hoofdstuk dat volgt: Exodus 20.

Op onze weg door het leven mogen we er op vertrouwen, dat God ons als een arend verzorgd, helpt en draagt. Zoals het volk in de woestijn. Je kunt niet altijd in je nest blijven. Maar er kan je dan veel overkomen. Ziekte en zeer, honger en dorst. Luchtspiegelingen en echte dromen. Angst en teleurstelling. Dood en verderf. Precies zoals het is in een woestijn. En dan wordt je teruggeworpen op jezelf. Dan wordt je geconfronteerd met het naakte bestaan. Niks geen veiligheid en vertrouwen meer. En soms voelen onze dagen als een verblijf in de woestijn. Toch: we mogen ontdekken, dat God is als een moeder adelaar die bezorgd is om haar kinderen. En die ze opvangt. En draagt. Op weg helpt.

Ik eindig met twee teksten.

De ene is van Huub Oosterhuis – Lineke speelt daarvan zo meteen, na mijn ‘amen’ de melodie en u kunt de woorden meelesen.

De andere tekst draag ik nu voor.

Lied 853

Tekst Paul Begheyn

...

Amen.

Meditatief moment: pianospel. We luisteren naar: *'Die mij droeg'* (van Huub Oosterhuis, *Verzameld Liedboek*, p. 239)

Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte,
en als ik krijsend viel, mij ondervangen
met uw wieken en weer opgegooid,
totdat ik vliegen kon op eigen kracht.

We zingen: Lied 891

DIENST VAN HET ANTWOORD

Een tekst bij Moederdag:

In de buik van een moeder zitten twee baby's.

Zegt de één tegen de ander: "Geloof jij in een leven na de bevalling?"

"Waarom vraag je dat?"

Natuurlijk!", zegt de ander. "Er moet iets zijn na de bevalling. Misschien zijn we hier wel om onszelf voor te bereiden op dat wat we later zullen zijn."

"Onzin", zegt de één. "Er is geen leven na de bevalling. Wat voor soort leven zou dat zijn?"

Zegt de ander: "Ik weet het niet, maar ik denk dat er meer licht zal zijn dan hier. Misschien kunnen we daar wel lopen met onze benen en eten met onze monden. Misschien dat we meer zintuigen hebben om dingen te begrijpen die we nu niet begrijpen."

Zegt de één: "Dat is absurd. Lopen is onmogelijk. En eten met onze monden? Belachelijk. De navelstreng geeft ons alles wat we nodig hebben. Maar de navelstreng is heel kort. Dus leven na de geboorte is sowieso uitgesloten."

De ander staat erop. "Nou, ik denk dat er iets is en misschien is het anders dan hier. Misschien hebben we die navelstreng wel helemaal niet meer nodig."

"Onzin. En trouwens, wat als er nog leven is, waarom is er dan nooit iemand uit dat leven teruggekomen? Bevalling is het einde van het leven. Daarna is er niets dan duisternis, stilte en vergetelheid. Het brengt ons nergens."

"Nou, dat weet ik nog niet. Wat ik wel weet, is dat we moeder ontmoeten en dat ze voor ons zal zorgen."

"Moeder? Geloof je echt in moeder? Dat is om te lachen! Als moeder bestaat, waar is ze nu dan?"

De ander antwoordt: "Ze is overal om ons heen. We zijn omringd door haar. We zijn van haar. In haar leven we. Zonder haar zou en kan er geen leven zijn."

Zegt de één: "Nou, ik zie haar niet en ik merk niks van haar, dus het is alleen maar logisch dat ze niet bestaat."

Waarop de ander zegt: "Soms, als je stil bent en je echt luistert, kan je haar aanwezigheid voelen en kan je haar liefhebbende stem horen, die ons roept van boven."❤️

Update vooraf

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

dankgebed

voorbeden

Moederdag

Thuis werken, kinderen les geven en het huishouden regelen

Moeders die bezorgd zijn over hun toekomst

Moeders die kinderen niet kunnen knuffelen

Moeders die ok voor anderen zorgen

Voor mama's die hun kind missen

Voor mensen die hun mama missen

Stil gebed

Onze Vader:

Onze Vader die in de hemelen zijt,

uw Naam worde geheiligd;

uw Koninkrijk kome;

uw wil geschiede

gelijk in de hemel also ook op aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood,

en vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,

en leid ons niet in verzoeking

maar verlos ons van de boze.

Want van u is het Koninkrijk

en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.

Amen.

Delen van de bloemengroet

Inzameling van de gaven: JOP: jong en oud leren van elkaar

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied.

Drie manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43RABO0159278325
- U kunt klikken op onderstaande collectezak (alleen via de website). U wordt dan doorgeleid naar een betaalpagina en kunt u uw gift meteen via iDEAL betalen.
- U kunt middels onderstaande QR-code betalen. U kunt met app (QR-lezer) de code lezen. Kies vervolgens voor 'via de website', zo komt u ook op de betaalpagina waar u via iDEAL uw bijdrage kunt overmaken.

Een aandachtspunt bij de betaling via iDEAL:

De betaling wordt gestort op rekening Stichting Derden Gelden ten name van Samen GoedDoen. Dit is een verzamelrekening, vanuit deze rekening worden de gelden overgemaakt naar de rekening van onze kerkelijke gemeente.

De totale collecteopbrengst wordt via een verdeelsleutel verdeeld tussen College van diakenen en College van Kerkrentmeesters.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters: Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten

AAN HET EINDE

We zingen slotlied: Lied 868:2, 3 en 5

Uitzending

Zegen

*Ga nu maar, vlieg nu maar uit,
de weg ligt voor je open.
En wie een weg van liefde gaat
zal nooit verloren lopen.*

*Ga nu maar; je ben niet alleen,
je zult met velen reizen.
Die weten van dat land, dat licht
waarheen Gods woorden wijzen.*

*Ga maar, sla je vleugels uit,
ontdek de nacht, de dagen.
Want, waar je weg ook langs zal gaan,
Gods zegen zal je dragen.*

(Margreet Spoelstra, *ZIJsporen, liturgie in het spoor van vrouwen*)

Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

Pianospel